

THÁI THUỘNG CẢM ỨNG THIÊN

Tập 39

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore

Thời gian: 26/06/1999

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu

Chư vị đồng học, chào mọi người. Câu thứ 18 của Cảm Ứng Thiên là:

Từ tâm ư vật.

慈心於物。

Thương yêu muôn loài.

Từ đoạn kinh văn này trở đi là nói về dưỡng tánh, tu tâm dưỡng tánh, ở trong khoa mục này là nói về tu kính. “*Từ tâm ư vật*”, “vật” là chỉ cho chúng sanh. Trong Phật pháp thường nói: “Từ bi làm gốc, phương tiện làm cửa”, từ bi là đức, phương tiện là công. Chúng ta thường nói công đức, đoạn trước dạy chúng ta tích đức lũy công, tích đức chính là giữ tâm, lũy công chính là hành vi việc làm. Tâm từ bi chính là tâm thương yêu mà người thế gian nói, vì sao Phật pháp không nói thương yêu mà nói từ bi? Trong đây có một nguyên nhân, sự thương yêu này của người thế gian là cảm tình, thương yêu sanh ra từ cảm tình, từ bi cũng là thương yêu, nhưng từ bi là sanh ra từ trí tuệ, là lý trí chứ không phải cảm tình. Phàm là cảm tình thì rất dễ thay đổi, cho nên người thế gian nói tình yêu là nhất định không thể tin cậy được, thiên biến vạn hóa, bản thân cũng không thể khống chế. Tâm thương yêu này của Phật Bồ-tát là vĩnh hằng bất biến, nên gọi là từ bi, nó là lý tánh, nó là tâm tánh, chân lý tự nhiên lưu lộ. Chân từ, bình đẳng chính là Phật. Trong kinh điển, Phật nói với chúng ta nhân và hạnh của thập pháp giới, đương nhiên mỗi một pháp giới nếu nói về nhân duyên thì đều vô cùng phức tạp, trong kinh Hoa Nghiêm gọi là “vô lượng nhân duyên”. Trong vô lượng nhân duyên luôn có một nhân tố quan trọng nhất, cho nên Phật liền đem nhân tố quan trọng nhất đó ra để chỉ dạy cho chúng ta. Nhân tố quan trọng nhất để làm Phật chính là “chân từ, bình đẳng”, “chân” là thuần chân, trong phần “tích công lũy đức” phía trước, chúng tôi đã nói qua.

Một người tu hành, một người sáng tỏ, người triệt để hiểu rõ chân tướng vũ trụ nhân sinh, họ có ba điều mà hầu hết phàm phu thông thường chúng ta không chú ý. Thứ nhất, tâm của họ là chân thành, chí thiện. Tâm thiện, tâm thiện

đạt đến cứu cánh viên mãn là chí thiện, nhà Nho cũng dạy người “đạt đến chí thiện”, một tâm thuần thiện, xử sự đối người tiếp vật, tâm thuần thiện chính là ở chỗ này gọi là tâm từ, đây là điều đặc sắc thứ nhất. Thứ hai, thuần là một tâm thương người, không nghĩ đến bản thân, giống như mẹ hiền yêu thương con thơ của họ vậy, toàn tâm toàn lực chăm lo, quên cả thân mình; Phật và đại Bồ-tát đều dùng tâm yêu thương như vậy để yêu thương, bảo hộ chúng sanh trong thập pháp giới. Thứ ba là thuần một tâm lợi ích. Ba điều này đem tâm hạnh của chư Phật Bồ-tát nói ra hết, hơn nữa ba điều này, chúng ta hãy quan sát thật kỹ, hầu như là thông với tất cả tôn giáo. Tuy giáo nghĩa của mỗi tôn giáo không giống nhau, nghi thức không giống nhau, thế nhưng ba điều này là điểm chung của các tôn giáo, nên các tôn giáo có thể viên dung hòa hợp; có thể nói đây là pháp căn bản, pháp cơ bản, bắt đầu làm từ pháp cơ bản này rồi phát dương quang đại. Hoa Nghiêm là một thí dụ, Pháp Hoa cũng là một thí dụ. Thử xem kinh luận Đại thừa của nhà Phật, giáo điển nhất thừa, không có gì là không lấy ba nhân tố này, dung hợp đủ các tộc loại khác nhau trong hư không pháp giới. Ngày nay chúng ta gọi là văn hóa khác nhau, phương thức sống khác nhau, tín ngưỡng tôn giáo khác nhau, dùng ba nhân tố này dung hợp. Chí thiện, chân từ, lợi ích cho tất cả chúng sanh, chân thật làm được xả mình vì người. Phật là bậc đại trí đại giác, chúng ta nói giác hạnh của ngài viên mãn, phàm là người đại trí đại giác, nhất định sẽ đầy đủ ba nhân tố này, có thể dùng tâm bình đẳng thương yêu muôn loài.

Nhà Phật dạy người dưỡng sinh, đây là đối với tất cả chúng sanh có thể nói là không phân chia tộc loại, không phân chia tôn giáo, việc quan tâm nhất là làm thế nào giữ gìn khỏe mạnh, sống lâu, hạnh phúc vui vẻ là dưỡng sinh. Nếu muốn thân thể tốt, khỏe mạnh, trường thọ, điều quan trọng nhất chính là tâm từ bi, đây là điều mà rất nhiều người không để ý đến. Tâm địa thanh tịnh từ bi thì sẽ không sanh bệnh. Tất cả mọi ốm đau, phiền não sanh ra từ đâu vậy? Nếu chúng ta quan sát tỉ mỉ, chính là sanh ra từ ô nhiễm, đạo lý này không khó hiểu. Mấy hôm nay tôi nghe người ta nói, trên báo chí đưa tin thịt bò ở châu Âu lại xảy ra vấn đề, lại không thể ăn được, thậm chí là trong rượu nho còn có lẫn máu bò, nhuộm đỏ cả rượu nho. Trong tâm mọi người đều hoảng hốt, đây là rất rõ ràng, ô nhiễm chính là nguồn gốc của bệnh tật. Tâm địa thanh tịnh không có ô nhiễm thì sẽ không sanh bệnh. Từ bi có thể hóa giải tất cả những điều chẳng lành, không những có thể giải độc, đối với bản thân mà nói thì bạn có năng lực giải độc, tâm từ bi có thể giải độc, mà tâm từ bi có thể hóa giải tất cả sự hiểu lầm giữa các tôn giáo khác

nhau, chủng tộc khác nhau của thế gian. Cho nên tâm từ bi có thể hóa giải tất cả những điều chẳng lành.

Vọng tưởng này của tôi đã khởi nhiều năm rồi, đó là hy vọng có thể lập một trường học đa nguyên văn hóa. Đa nguyên văn hóa dạy cái gì? Chính là dạy tâm chí thiện, tâm từ bi, tâm lợi ích cho chúng sanh. Phòng nghiên cứu đa nguyên văn hóa, khoa đa nguyên văn hóa, nội dung của khóa trình là ba điều này. Ba điều này ở trong Phật pháp nói chính là Bồ-tát, hơn nữa trong tâm từ bi, điều quan trọng nhất là không giết, trong điều thứ nhất của Tịnh nghiệp tam phước là: “Hiếu dưỡng cha mẹ, phụng sự sư trưởng, từ tâm không giết.” Đối với tất cả chúng sanh, “vật” là nói cho tất cả chúng sanh, không thể có ý niệm giết hại, không những không được giết mà tổn hại cũng không được. Đây mới là từ tâm chân thật, là nền tảng của tất cả mọi giới luật, căn bản của giới hạnh.

Phật Bồ-tát dạy chúng ta đạo dưỡng sinh, đặc biệt chú trọng tâm từ bi. Người thế gian dưỡng sinh chỉ biết được sinh lý, ăn uống phải vệ sinh, “vệ” là bảo vệ, bảo vệ sinh lý, mong cho thân thể khỏe mạnh. Thế nhưng nguyên nhân thực sự của sinh lý khỏe mạnh thì họ chưa tìm ra, cho nên dù chọn lựa thức ăn lành mạnh nhất mà họ vẫn cứ bị bệnh, họ vẫn cứ bị già chết. Nguyên nhân là gì? Sinh lý khỏe mạnh đối với khỏe mạnh trường thọ không phải nhân đứng đầu, nó là nhân thứ hai, đây là trị ngọn, không phải trị gốc. Do đây có thể biết, người xem trọng vệ sinh là trị ngọn không trị gốc. Gốc là gì? Gốc là tâm, trong kinh Phật thường nói: *“Y báo tùy theo chánh báo chuyển”*, thân thể này của chúng ta là y báo, tâm là chánh báo. Tâm lý khỏe mạnh thì sinh lý của chúng ta phần lớn sẽ khỏe mạnh, về phương diện ăn uống chỉ cần chú ý một chút thì sẽ sống rất khỏe mạnh. Tâm lý không khỏe mạnh thì dù sinh lý điều dưỡng thế nào đi nữa cũng chẳng giúp ích gì được, chúng ta đã thấy những trường hợp này quá nhiều. Các bậc đế vương quan tướng thời xưa, đối với việc bảo vệ sinh lý đều là tìm những chuyên gia, những người giỏi nhất để chăm sóc họ, nhưng họ vẫn đoản mạng như thường. Đế vương các đời, quý vị hãy thử tìm hiểu xem, sống đến 70 tuổi có được mấy người? Không được mấy người, đại đa số là 40-50 tuổi thì mạng sống đã kết thúc; 50-60 tuổi là trường thọ; người 70 tuổi trở lên rất hiếm có, người xưa gọi là tuổi xưa nay hiếm. Nguyên nhân là gì? Đã lơ là vệ sinh tâm lý, họ chỉ biết vệ sinh sinh lý, họ không biết vệ sinh tâm lý. Cho nên tâm từ bi quan trọng hơn tất cả.

Chúng ta dưỡng thân thể, còn phải biết dưỡng tánh tình. Việc ăn uống trong nhà Phật vì sao lại chọn ăn chay? Thích-ca Mâu-ni Phật năm xưa khi còn tại thế khuyến khích chúng ta ăn chay, thế nhưng bản thân ngài không có ăn chay, đó là

do hoàn cảnh sống không cho phép. Phật là một người vô cùng từ bi, người từ bi thì không muốn mang lại phiền phức cho người khác, Phật mỗi ngày đi bưng bát, bưng bát khát thực, người ta ăn cái gì thì cúng dường cái đó, vậy là thuận tiện. Nếu như Phật muốn đề xướng ăn chay, vậy mỗi nhà đều phải chuẩn bị một chút thức ăn chay để ứng phó người khát thực, vậy thì phiền phức biết bao! Phật không muốn thêm phiền phức cho người, cho nên đây là tùy duyên. Chư Phật Bồ-tát, những người tu hành đó thì được, các ngài tùy duyên thì không có vấn đề, bởi vì tâm của các ngài từ bi, các ngài không có phân biệt, không có chấp trước, tâm của các ngài thanh tịnh, không bị ô nhiễm. Chúng ta là phàm phu, tâm của chúng ta không thanh tịnh, tâm của chúng ta sẽ bị ô nhiễm, cho nên không thể không có chọn lựa. Phật giáo Trung Quốc chọn lấy ăn chay, bắt đầu từ Lương Vũ Đế. Lương Vũ Đế đọc kinh Lăng Già, ở trong kinh, Phật khuyến khích Bồ-tát không nên ăn thịt chúng sanh. Sau khi vua đọc xong thì vô cùng cảm động, bản thân vua chọn lấy ăn chay, khuyến khích người xuất gia cũng chọn lấy ăn chay, phong trào ăn chay là được mở rộng như vậy. Tín đồ Phật giáo trên toàn thế giới đều không có ăn chay, ăn chay chỉ có ở Trung Quốc.

Tín đồ Phật giáo xuất gia trên toàn thế giới, trên đỉnh đầu không có đốt hương, đốt hương chỉ có ở Trung Quốc. Đốt hương trên đỉnh đầu là ý nghĩa gì? Trong kinh Phật nói: “Đốt cháy chính mình, soi sáng người khác”, là chúng ta phát nguyện xả mình vì người, hiểu được ý nghĩa này là được rồi. Không phải bảo bạn đem thân thể đốt đi thật, nếu thân thể đốt đi rồi thì bạn còn lấy cái gì để giúp đỡ người khác đây? Chư Phật Bồ-tát, dùng lời hiện nay mà nói chính là phục vụ chúng sanh, vì chúng sanh mà phục vụ, vì nhân dân mà phục vụ. Bạn không có một thân thể khỏe mạnh thì bạn lấy gì để phục vụ? Nhà Phật nói đốt thân, đốt ngón tay, đốt cánh tay, đều là lấy ý nghĩa xả mình vì người, nếu bạn hiểu sai ý nghĩa, thật sự đem thân thể đốt đi, ngón tay đốt đi, cánh tay đốt đi, bạn biến thành tàn phế, việc gì cũng không thể làm. Bồ-tát Quán Thế Âm hai tay còn không đủ, phải nghìn tay nghìn mắt, chúng ta có hai tay mà còn muốn đem nó đốt đi, vậy thì còn gì để nói nữa? Ý nghĩa đã hiểu sai! Tổ sư đại đức dạy chúng ta đốt hương ở trên đỉnh đầu là để bạn thời thời khắc khắc ghi nhớ ta đã từng phát nguyện xả mình vì người. Thế nhưng có rất nhiều người trên đầu đã đốt rất nhiều hương, tôi đã từng nhìn thấy có một vị xuất gia, trên đỉnh đầu đã đốt khoảng chừng 30 - 40 vết hương, đốt nhiều như vậy là tự tư tự lợi, cống cao ngã mạn; họ đốt được nhiều, người khác đốt được ít, tôi nhiều hơn anh, cống cao ngã mạn, hoàn toàn không hiểu được ý nghĩa của việc đốt hương. Cho nên, trên người có đốt hay không,

không có quan hệ gì, trong tâm phải nhớ kỹ lời dạy của Phật, chân thật phát tâm vô điều kiện, vô tư phục vụ cho hết thảy chúng sanh.

Ăn chay vô cùng quan trọng, ăn chay dưỡng sinh, dưỡng tâm, dưỡng tánh. Tánh, dùng lời hiện nay mà nói là tánh tình, tức là trong ăn chay cũng có thứ không tốt đối với tánh tình, Phật đều đem nó chọn lựa ra, mọi người đều biết nhà Phật nói về rau “ngũ huân.” Chữ huân (葷) có bộ thảo trên đầu, huân không phải là thịt, cho nên rất nhiều người nói ăn huân cho rằng là ăn thịt, sai rồi. Huân không phải là thịt, huân là rau. Thịt trong nhà Phật gọi là tinh (腥), là hôi tanh. Huân là năm loại rau, mọi người đều biết gồm có tỏi, kiệu (chúng ta gọi là củ kiệu), hẹ, hành, hưng cừ, hưng cừ trước đây Trung Quốc không có, hiện nay đã phổ biến, chúng ta gọi là hành tây. Những thứ này ảnh hưởng đến sinh lý, người không có công phu, người không có định công thì nó sẽ sanh ra hệ quả không tốt, cho nên nhà Phật tránh nó, năm loại này gọi là rau ngũ huân. Trong kinh Phật, trong kinh Lăng Nghiêm nói được rất rõ ràng; ăn sống rất dễ động can hỏa, dễ nóng tính. Cho nên Phật mới khuyên người sơ học, bạn muốn bảo vệ tánh tình lương thiện của mình, ăn uống sẽ ảnh hưởng đến tánh tình. Ăn chay bảo vệ tâm từ bi, không ăn thịt chúng sanh, cho nên ăn chay là vệ sinh, vệ tánh, vệ tâm, đây là chọn lựa tốt nhất, đạo dưỡng sinh tốt nhất, nó dưỡng sinh, dưỡng tánh, dưỡng tâm, đây là đại học vấn.

Từ chỗ này sanh khởi tâm yêu thương, bảo vệ tất cả chúng sanh; hoan hỷ, vô điều kiện chăm lo tất cả chúng sanh, giúp đỡ tất cả chúng sanh, tâm Bồ-đề liền sanh ra từ chỗ này. Phật thường khuyên chúng ta phát tâm Bồ-đề, tâm Bồ-đề của chúng ta không biết phát từ đâu? Tâm Bồ-đề phải phát ra từ trong tâm yêu thương, tâm yêu thương này không kèm thêm bất kỳ điều kiện nào. Tâm yêu thương mà có điều kiện thì không phải tâm Bồ-đề; tâm yêu thương vô điều kiện mới là tâm Bồ-đề. Tâm yêu thương vô điều kiện khó phát, khó ở chỗ nào? Khó ở chỗ chúng ta không hiểu rõ chân tướng của vũ trụ nhân sinh, nếu như bạn hiểu rõ rồi thì tâm Bồ-đề tự nhiên liền phát ra. Chân tướng của vũ trụ nhân sinh là gì? Hết thảy chúng sanh trong hư không pháp giới chính là mình, đây mới là chân tướng. Cách nói này của tôi mọi người dễ hiểu, cách nói trong kinh Phật mọi người nghe xong rất khó thể hội được ý nghĩa trong đó. Cách nói trong kinh Phật là thế nào? “Mười phương ba đời chư Phật, cùng chung một pháp thân”, lời này khi nghe thì rất khó hiểu. Tôi đổi nó lại một chút: “Hết thảy chúng sanh trong hư không pháp giới chính là mình.” Các bạn thử nghĩ xem, bạn đến khi nào có thể thể hội được, đến khi nào bạn thừa nhận, khẳng định rồi thì tâm yêu thương của bạn tự nhiên liền

phát ra, tâm yêu thương đó là tâm từ bi bình đẳng, đó là tâm Bồ-đề chân thật. Tốt rồi, hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến chỗ này.